

Kapya yaŋ atu ba Pol hatô hadêŋ Timoti

Abô môŋ

Pol hamô koladôŋ anêŋ Lom ma hatô kapya êntêk hadêŋ Timoti. Pol lahabi nena tem yani ema. Ma anêŋ nê molo bêŋ anôŋ etak yani ba i. Luk iyom intu hamô haviŋ Pol ba intu yani kapô malaiŋ ba lahariŋ Timoti ni Lom ek thêlô nêmo. Ba intu hatô kapya êntêk. Malaiŋ lomaloma hapôm nê êvhaviŋ ba intu hanaŋ abô ek embatho Timoti loŋ ek imiŋ lôklokwaŋ. Ma hanaŋ ek Timoti eyabiŋ Wapômbêŋ anêŋ Abô Mavi ba enaŋ abô êŋ thêthôŋ iyom.

Hato kapya êntêk hadêŋ 66 AD la.

1 ¹Ya Pol yahato kapya êntêk. Wapômbêŋ lahariŋ yambitak Yisu Kilisi anêŋ aposel ek yanaŋ abô êntêk bêŋ ek alalô nasopa Yisu Kilisi ba naja lôkmala atu ba Anyô Bêŋ bôk hakak abô hathak yôv.

²Hadêŋ o Timoti yenaŋ okna anôŋ. Wapôm lôk lahiki ma labali anêŋ Kamik Wapômbêŋ lo Yisu Kilisi alalôaniŋ Anyô Bêŋ.

Alalô miŋ mama ek Wapômbêŋ anêŋ abô ami

³Yahayala hêk yakapôlôŋ nena miŋ yahadum Wapômbêŋ anêŋ ku tombeŋ ami. Wapômbêŋ êŋ ma bumalô thêlô iniŋ Wapômbêŋ atu ba esopa. Bôlôvôŋ lo wak ma yahanaŋ yaleŋmavi lôk yahateŋ mek hadêŋ yani hathak o. ⁴Sêbôk ba yahatak o ma malem thôk hêv yak ba lêk yaleŋhabi malem thôk êŋ. Ma lêk yaleŋ hik ya kambom ek yaŋgê o ek itu auk êŋ vônô ek yaleŋmavi. ⁵Yaleŋhabi anêŋ hôêvhaviŋ anôŋ. Êvhaviŋ êŋ intu hamô haviŋ lemtambô Yunis lo libum Lois. Ba lêk yahayê êvhaviŋ êŋ intu hamô haviŋ o aêŋ iyom. ⁶Ba intu yahanaŋ hathak loŋbô ek undum wapôm takatu ba Wapômbêŋ hêv hadêŋ o êtôm huyuv atum ek esaŋ bêŋ. Sêbôk ba yahatak yabahaŋ hayô hêk o ma Wapômbêŋ hêv lôkliŋyak ek undum ku êŋ. ⁷Ma Wapômbêŋ hêv dahô lôkliŋyak lôk dahô

^a 1:2 Ap 16:1; 1Ti 1:2 ^b 1:3 Ap 23:1 ^c 1:5 Ap 16:1 ^d 1:6 1Ti 4:14 ^e 1:7 Lom 8:15

leŋiŋhaviŋ avômalô lôk dahô hapôviŋ anyô ek nindum mavi. Ma miŋ hêv dahô atu ba indum anyô ba nêkô ami.

⁸Yahanaŋ Anyô Bêŋ anêŋ abô bêŋ ba intu yahamô koladôŋ. Ma Wapômbêŋ bôk hik malaiŋ sam ba hêv anêm ek onja ma anêŋ lôklokwaŋ tem nêm o sa. Aêŋ ba miŋ o mama ek onaŋ Anyô Bêŋ anêŋ abô bêŋ ami. Lôk miŋ o mama ek ya ami. ⁹fYani ma anyô wapôm ba lahaviŋ nêm avômalô sa. Ma hêv alalô bulubiŋ ba halam nena matherŋ. Miŋ alalô adum nômlate mavi ami. Mi anôŋ. Anêŋ wapôm êŋ hamô haviŋ Yisu Kilisi hadêŋ sêbôk atu ba môŋ anôŋ ba hêv hadêŋ alalô. ¹⁰gMa lêk hik anêŋ wapôm êŋ thô hathak hêv Yisu Kilisi, ôpatu ba hêv alalô bulubiŋ. Ôpêŋ intu habuliŋ ŋama ma hatak deda hayô hamô Wapômbêŋ anêŋ Abô Mavi ek alalô naja lôkmala atu ba hamô wak nômbêŋ intu sapêŋ. ¹¹hMa habi baŋ hayô hêk ya ba hêv ya hatôm aposel ek yanaŋ Abô Mavi êntêk lôk yanêm auk esak Abô Mavi êŋ. ¹²Aêŋ ba yahawa malaiŋ takêntêk ma doŋtom ya miŋ mama ami ek malê nena yahayala ôpatu ba yahêvhaviŋ. Yahayala katô nena tem eyabiŋ ya lôk yenaŋ ku mavi ende ba êyô waklavôŋ nindum abô.

¹³Abô takatu ba bôk holanô anêŋ ya ma osopa. Êŋ ma auk thêthôŋ. Ba hosopa abô êntêk ma Yisu Kilisi tem nêm o sa ek ônêmimbiŋ Wapômbêŋ lôk lemimbiŋ avômalô. ¹⁴iMa oyabiŋ nôm mavi takatu ba Wapômbêŋ hêv hadêŋ o hathak Lovak Matherŋ ôpatu ba hamô haviŋ alalô.

¹⁵Hoyala nena Pigelus lo Helmogenes lôk avômalô nômbêŋ atu ba êmô plovins Esia bôk êdô ya.

¹⁶⁻¹⁷Yahamô koladôŋ ma Onesipulus miŋ mama hathak yenaŋ malaiŋ êŋ ami. Yani hayô Lom ma habôlêm ya lôklokwaŋ havenŋ aleba hapôm ya ma hêv ya thêvô. Aêŋ ba Anyô Bêŋ nêm kapô ek Onesipulus lôk anêŋ thalaleŋ. ¹⁸Ma Anyô Bêŋ nêm lahiki êndêŋ yani êndêŋ waklavôŋ nindum abô. Hoyala loŋondê mavi bêŋ anôŋ atu ba yani hêv ya sa hamô Epesus.

Timoti ma Yisu anêŋ anyô vovak

2 ¹Aêŋ ba Timoti yenaŋ okna umiŋ lôklokwaŋ esak wapôm takatu ba halêm anêŋ Yisu Kilisi. ²O lôk avômalô doho bôk olaŋô abô nômbêŋ atu ba bôk yahanaŋ yôv. Aêŋ ba nômbôlêm anyô mavi doho ek neyabiŋ abô êntêk lôk nêndôŋ anyô vi ek miŋ abô êntêk nêm yak ami. ³jMa umiŋ lôklokwaŋ imbiŋ yêlô êtôm Yisu Kilisi anêŋ anyô vovak mavi. ⁴Anyô vovak miŋ hatak anêŋ auk ek indum ku malaklêvôŋ ami. Yani hapesaŋ i ek injik vovak ek indum ŋê vovak laik môŋ leŋiŋmavi. ⁵kÔpatu ba hayabiŋ i mavi ba halaŋviŋ tem lovak ba enja anêŋ vuli êmôŋ aêŋ iyom. ⁶Ma ôpatu ba hadum ku kapô lôk vovanik tem êmôŋ ek enja anêŋ anôŋ. ⁷Aêŋ ba lemimbi abô takatu ek batu Anyô Bêŋ nêm auk êndêŋ o.

^f 1:9 Ep 2:8-9; Tit 3:5 ^g 1:10 Hib 2:14 ^h 1:11 1Ti 2:7 ⁱ 1:14 1Ti 6:20 ^j 2:3 2Ti 1:8
^k 2:5 2Ti 4:8

⁸ Lemimbi Yisu Kilisi Devit anêṅ lim atu ba bôk hik liṅ haviyô hathak loṅbô. Abô êṅ ma Wapômbêṅ anêṅ Abô Mavi atu ba yahanaj bêṅ. ⁹ Aêṅ ba intu yahawa malaiṅ. Avanôṅ! Ekak ya loṅ hatôm ṅê vani. Ma doṅtom anyô te hatôm ekak Wapômbêṅ anêṅ abô loṅ ami. ¹⁰ Ba intu yahamiṅ lôklokwaṅ ba yahawa malaiṅ lomaloma ek yanêm avômalô takatu ba Wapômbêṅ bôk habi baj hayô hêk i yôv sa ek Yisu Kilisi nêṅ alalô bulubiṅ ek naja lôkmala lôk namô Wapômbêṅ anêṅ lôkmaṅgiṅ kapô wak nômbêṅ intu sapêṅ.

¹¹ Êntêk ma abô avanôṅ.

Alalô bôk ama haviṅ yani ba tem alalô namô aêṅ iyom imbiṅ yani.

¹² Alalô awa malaiṅ lôk vovaṅ ba amiṅ lôklokwaṅ êṅ ma tem nayabiṅ ku imbiṅ yani.

Ma alalô athôṅ yani paliṅ ma tem êsôṅ alalô paliṅ aêṅ iyom.

¹³ Ma anêṅ abô miṅ hatôm yani etak ami. Ba intu alalô avak abô ek nasopa yani ma doṅtom aêv yak, êṅ ma yani tem esopa anêṅ abô takatu ba habitij.

Timoti imbitak Wapômbêṅ anêṅ anyô ku anôṅ

¹⁴ Wapômbêṅ lêk hayê o ba onaṅ lôbôlôṅ ek avômalô miṅ nêkôki esak auk lomaloma ami. Dô. Tem imbuliṅ thêlô ma nêṅ i sa ami. ¹⁵ Undum ku lôklokwaṅ lôk ôndôṅ Wapômbêṅ anêṅ abô avanôṅ thêthôṅ. Ma Wapômbêṅ tem êṅjê anêṅ ku êṅ ma enaṅ nena hudum ku mavi. Ba tem miṅ o mama ami. ¹⁶ Avômalô takatu ba esopa abô mayaliv even lokbaṅ aleba ibitak kambom anôṅ. Êṅ ma otak abô lôk auk mayaliv takatu ba miṅ hasopa Wapômbêṅ anêṅ abô ami. ¹⁷ Auk êṅ ma hatôm palê hatêto anyô liṅkupik sapêṅ. Nôṅgô Himeneus lo Piletus. ¹⁸ Thai bôk even daim ek Wapômbêṅ anêṅ abô avanôṅ ma êdôṅ avômalô ba esau nena alalô leṅviṅkupik tem miṅ imbiyô esak loṅbô ami ba intu ibuliṅ avômalô doho iniṅ êvhaviṅ. ¹⁹ Ma doṅtom Wapômbêṅ anêṅ unyak landiṅ lôklokwaṅ kambom ba miṅ hatôm êṅgôli ami. Ma habitij sêk nena, “Anyô Bêṅ hayala anêṅ avômalô” ma “Ijê takatu ba elam Anyô Bêṅ anêṅ athêṅ ba esopa ma nêmbôliṅ dômiṅ esak kambom.”

²⁰ Ma unyak bêṅ te ma anêṅ uṅ gol doho lôk seleva doho lôk uṅ adaluk doho lôk uṅ anôṅ doho hamô unyak kapô. Doho ma etak nôṅ mavi halôk ma doho ma etak yavoyav halôk. ²¹ Aêṅ ba anyô te habi lelaik thô ba hathik i ba habitak mabuṅ ma hatôm uṅ mavi atu ba Wapômbêṅ hadum ba habitak matheṅ ba hamô ek Wapômbêṅ nêṅ ku mavi lomaloma êndêṅ yani.

¹ 2:8 Lom 1:3; 1Ko 15:4 ^m 2:9 Ep 3:1,13; Plp 1:12-14 ⁿ 2:11 2Ko 4:11 ^o 2:12 Mat 10:33

^p 2:13 Lom 3:3-4; Tit 1:2 ^q 2:14 1Ti 6:4; Tit 3:9 ^r 2:15 1Ti 4:6 ^s 2:16 1Ti 4:7

^t 2:17 1Ti 1:20 ^u 2:19 Nam 16:5; Ais 52:11; Jon 10:14; 1Ko 8:3

²² Ba intu ôsôv ênjêk ngôk anêj thethaŋak takatu ba hamô anyô muk kapôlôŋij. Ma ondanvij endom loŋôndê thêthôj lôk ônêmbimij Wapômbêj lôk lemimbij avômalô lôk osopa auk yôhók. Mólô takatu ba olam Anyô Bêj anêj athêj ba osopa yani ma yani bók hathik mólônim kapôlômim yôv ba nosopa kobom thêthôj takêntêk. ²³ Oyala nena abô mayaliv lomalomama hadum ba avômalô ik vovak ba ômbôlij dômiŋ ek abô thôjôthôj takêj. ²⁴ Anyô Bêj anêj anyô ku ma êmô labali imbij avômalô lôkthô lôk anêj auk ma thêthôj ek êndôj avômalô katô. Lôk êmô maliŋyaô ma miŋ injik vovak ami. ²⁵ Ma yani miŋ lamanij kethej esak avômalô takatu ba miŋ elajô anêj abô ami ma êndôj thêlô esak abô labali. Injo Wapômbêj tem nêmi i sa ek nede kapôlôŋij lilij ek nesopa auk avanôj mena mi la. ²⁶ Ma ewa auk mavi hathak loŋbô ma tem nêsov ênjêk Sadaŋ anêj gwasilim, ôpatu ba havôv thêlô ek nindum anêj ku.

Pik lo lej anêj daŋ

3 ¹ Odaŋô! Waklavôj pik lo lej anêj daŋ ma tem malaij lomalomama imbitak. ² Avômalô tem leŋijimbij thêlôda lôk leŋijimbij valuselej ma nêmbôli lôk nêgê i daŋ ma nenaŋ abôma lôk leŋijôndôj kôtôj êndêj taluvi lo lami. Ma tem miŋ leŋijmavi esak nômi takatu ba anyô vi êv hadêj i ami lôk êpôlik hathak kobom mathêj ³ ma leŋijhaviŋ mi lôk miŋ etak kapôlôŋij kambom ami. Ma tem nenaŋ abô kambom esak avômalô vi lôk nipuki loŋ ami ma nimitak jê maleŋij thêlêv lôk nêpôlik esak kobom mavi. ⁴ Ma tem thêlô nimbuliŋ iniŋ jê mólô ma nindum nômkama mayaliv ma thêlôda tem nênem iniŋ athêj liŋ ba nindum nômkama takatu ba indum thêlô leŋijmavi ma kobom leŋijhaviŋ Wapômbêj ma êdô. ⁵ Avômalô takêj tem nindum thêthôj êtôm jê esopa Wapômbêj ma doŋtom thêlô bók etak Wapômbêj anêj lôklokwaŋ ba intu nômbôlij dômiŋ êndêj i.

⁶ Ma anyô takêj ethak êyêyê hathak bôbôŋij ba êyô unyak ma êyê avi takatu ba iniŋ auk mayaliv ma ewa iniŋ auk. Avi takêj bók idum kambom bêj anôj ba êmô lôk kapôlôŋij malaij. Ma thêlôniŋ thethaŋak lomalomama hayabij i ba êbôlêmi auk lukmuk wak nômbêj intu sapêj. ⁷ Avi takêj elajô jê êj iniŋ abô lôbôlôj ba miŋ êpôm Wapômbêj anêj abô avanôj ek nêmi thêlô sa ami. ⁸ Jê êj bók êvôlij dômiŋ hathak Wapômbêj anêj abô avanôj hatôm Janes lo Jambles bók êvôlij dômiŋ hadêj Mose. Sadaŋ habuliŋ thêlô iniŋ auk aleba ibitak kambom anôj ba êvhaviŋ ami ba intu Wapômbêj hadô thêlô. ⁹ Ma jê êj iniŋ kambom takêj tem imbitak yayj ba avômalô tem nêgê êtôm bók êyê Janes lo Jambles iniŋ auk kambom. Ba intu auk êj tem miŋ imbitak bêj ami.

† 2:22 1Ti 6:11 † 2:23 1Ti 4:7 † 3:1 1Ti 4:1 † 3:5 Mat 7:15,21; Tit 1:16 † 3:8 Kis 7:11

Timoti ombaloŋ Wapômbêŋ anêŋ abô loŋ lôklokwaŋ

¹⁰Ma doŋtom o Timoti hoyala yenaŋ auk lôk yenaŋ bôk lo loŋ takatu ba yahadôŋ lôkthô katô ma auk takatu ba hamô haviŋ ya lôk yalenhaviŋ avômalô ma yahêvhaviŋ ba yahamiŋ lôklokwaŋ lôk miŋ yahasôv ami. ¹¹^aMa vovaŋ lomaloma lôk malaiŋ hapôm ya halôk Antiok lo Aikoniam ma Listla. Ma Anyô Bêŋ hêv ya bulubiŋ ek nôm kambom takêŋ. ¹²^bAvanôŋ! Avômalô lôkthô atu ba leŋiŋhaviŋ nênemimbiŋ Yisu Kilisi ba esopa Wapômbêŋ tem nêpôm vovaŋ takêŋ imbiŋ. ¹³Ma ŋê lôk ŋgôk lôk ŋê takatu ba esau avômalô tem nindum iniŋ auk kambom takêŋ endeba imbitak kambom anôŋ. Bôk esau thêlôda yôv ba tem nesau avômalô vi imbiŋ. ¹⁴⁻¹⁵Ma doŋtom Timoti hoyala kêdôŋwaga takatu ba bôk êv o auk ba hoyala nena o ma okna ba Wapômbêŋ anêŋ abô matheŋ hik auk thô hadêŋ o aleba lêk. Abô êŋ hik avômalô liŋ ek neja auk mavi ek nênemimbiŋ Yisu Kilisi ma tem yani nêm thêlô bulubiŋ. Bôk howa auk hathak nôm takêŋ ba intu hoyala katô nena abô avanôŋ. Ba ombaloŋ auk êŋ loŋ. ¹⁶^cWapômbêŋ anêŋ abô lôkthô ma hayuv halêm yaiŋ ba bôk eto halôk kapya ek êndôŋ avômalô lôk hêv avômalô sa hathak auk lokbaŋ. Ma hik loŋôndê nepesaŋ i thô ek nimitak thêthôŋ ¹⁷ek Wapômbêŋ anêŋ avômalô neja nômkama ek nindum ku mavi.

Timoti enaŋ Wapômbêŋ anêŋ abô

4 ¹Timoti, Wapômbêŋ lo Yisu Kilisi elanô yenaŋ abô. Yani tem indum abô esak avômalô lôkmala lôk ŋê ŋama. Yani tem êlêm ek eyabiŋ alalô. Aêŋ ba yahananŋ lôklokwaŋ hadêŋ o nena ²onaŋ Wapômbêŋ anêŋ abô. Miŋ oyabiŋ waklavôŋ mavi iyom ami. Onaŋ iyom. Nuŋgwik avômalô iniŋ kambom thô ma onaŋ ek netak. Osaŋ thêlô ek nesopa Wapômbêŋ anêŋ abô. Ombatho avômalô loŋ ma ômô maliŋyaô lôk ôndôŋ avômalô katô oyaŋ. ³^dYakô wak te ma avômalô tem nimbi leŋôndôŋ siŋ ek nedaŋô Wapômbêŋ anêŋ auk thêthôŋ. Thêlô tem veŋiŋ thethaŋak ba nêmbôlêm kêdôŋwaga vi ek nenaŋ abô takatu ba indum thêlô leŋiŋmavi. ⁴Thêlô tem nede dômiŋ liliŋ êndêŋ abô avanôŋ ma nemberŋ mayaliv ba nesopa kukuthiŋ oyaŋ. ⁵Ma doŋtom o Timoti ma onaŋ auk katô esak ku nômbêŋ atu ba hudum. Tem malaiŋ lôk vovaŋ êpôm o. Êŋ ma umiŋ lôklokwaŋ. Onaŋ Wapômbêŋ anêŋ Abô Mavi lôk undum Wapômbêŋ anêŋ ku lôkthô atu ba hêv hadêŋ o.

Pol hadum ek ema

⁶Timoti, yenaŋ thalalenŋ lêk haŋgasô hatôm waiŋ atu ba haŋgasô halôk da. Ma wakma êŋ lêk hayô ek yana. Ba intu undum ku nômbêŋ

^a 3:11 Ap 13:14-52; 14:5,8-20 ^b 3:12 Mat 16:24; Jon 15:20; Ap 14:22 ^c 3:16 Lom 15:4

^d 4:3 1Ti 4:1 ^e 4:6 Plp 2:17

êṅ. ⁷Lêk yahik vovak mavi yôv ba yahalaṅviṅ aleba hayô anêṅ daṅ. Ma yahavalonṅ yenaṅ yahêvhaviṅ loṅ denaṅ. ⁸Ba intu Wapômbêṅ lêk havalonṅ vuli mavi te loṅ ek ya aêntêk. Waklavônṅ nindum abô ma Anyô Bêṅ atu ba hanaṅ abô avanônṅ hathak avômalô tem enaṅ nena ya anyô thêthônṅ. Ba tem enaṅ êndêṅ ya iyom ami. Mi. Avômalô lôkthô atu ba êpôviṅ waklavônṅ yani endelêm ma tem enaṅ aêṅ êndêṅ i imbiṅ.

Timoti êlêm ketheṅ ek Pol

⁹⁻¹⁰^hDima lahaviṅ nômkama pik êntêk. Êṅ ma yani bôk hatak ya ba hi Tesalonaika. Ma Klesens bôk hi plovin Galesia ma Titi bôk hi Dalmesia. Ba intu ôpôpêk o ba ôlêm ketheṅ êndêṅ ya. ¹¹Luk iyom hamô haviṅ ya. Ma Mak hathak hêv ya sa hathak yenaṅ ku ba intu ondom yani êlêm êndêṅ ya. ¹²Ma Tikikus ma yahêv yani hi Epesus. ¹³ⁱYahatak yenaṅ kwêv hamô Tloas ba hamô Kapus anêṅ unyak ba onja ba êlêm. Ma onja yenaṅ kapya lôkthô. Ma ya vovaṅ ek kapya ali atu ba epesaṅ hathak boksipsip kupik. ¹⁴^jAleksanda ma anyô hadum ku hapesaṅ nômkama hathak aeṅ thektheṅ ba bôk hadum kambom bêṅ hadêṅ ya. Anyô Bêṅ tem indum aêṅ êndêṅ yani esak nôm atu ba hadum. ¹⁵Yani hik vovak lôklokwaṅ hathak yêlôaniṅ abô. Ba intu oda oyabiṅ o mavi esak yani imbiṅ.

¹⁶Yahadum abô môṅ ma doho miṅ êv ya sa ami. Thêlô sapêṅ etak ya. Ma yaleṅhaviṅ nena thêlô miṅ nindum abô esak nôm êṅ ami. ¹⁷Ma doṅtom Anyô Bêṅ hamiṅ ya dômiṅ ba hêv ya lôklokwaṅ ek yanaṅ Wapômbêṅ anêṅ abô takêṅ bêṅ êndêṅ ṅê daluk ek thêlô nedaṅô. Yaleṅhabi nena ya lêk yahamô alim kambom te abôlêk. Ma doṅtom Anyô Bêṅ hêv ya sa. ¹⁸Anyô Bêṅ tem nêṅ ya bulubiṅ êṅjêk ṅgôk iniṅ vovak lomaloma. Nômplate miṅ hatôm imbuliṅ ya ami endeba enja ya vê ni anêṅ loṅ lôkliṅyak atu ba hamô malak leṅ am. Nêṅnêṅ athêṅ lôkmaṅgiṅ êndêṅ yani iyom wak nômbêṅ intu sapêṅ. Avanônṅ.

¹⁹^kNêṅ yaṅsiṅ mavi lôk lôkbôk mavi êndêṅ Plisila lo Akwila ma Onesipulus lôk anêṅ avômalô. ²⁰^lElastus hamô Kolin. Tlopinas hapôm lijiṅ ma yahadô yani hêk Miletus. ²¹Ômbôlêm anêṅ loṅôndê ek ôlêm loṅ êntêk êmônṅ vêṅmam ka beleṅ simbak. Yubulus, Pudens, Linus, Klodia lôk iviyaṅ sapêṅ enaṅ yaṅsiṅ mavi lôk lôkbôk mavi hadêṅ o.

²²Anyô Bêṅ eyabiṅ o dahôlôm lôk anêṅ wapôm êmô imbiṅ o.

^f 4:7 1Ti 6:12 ^g 4:8 1Ko 9:24-25 ^h 4:9-11 Ap 15:37-39; 2Ko 8:23; Kol 4:14

ⁱ 4:13 Ap 20:6 ^j 4:14 Lom 2:6 ^k 4:19 Ap 18:2; 2Ti 1:16-17 ^l 4:20 Ap 19:22; 20:4; Lom 16:23